

REPORTER

Интервју – министар Предраг Бубало КО ШТИТИ ПОТРОШАЧЕ

Европски стандарди прецизирају да потрошаче штити држава, да се штите сами и заједно удруживањем у организације потрошача. Удружени лакше штитите своја права и интересе на местима где се доносе одлуке битне за њих и у односу на остале моћне учеснике на тржишту; државу, трговце, увознике, банке, монополисте..

Нешто од ових европских стандарда налази се и у Закону о заштити потрошача, који је усвојен у септембру 2005. године. Нажалост, европски стандарди пренети су крајње уопштено, непрецизно и у пракси неспроводљиво. На то су указивале независне организације потрошача током процедуре доношења закона (без успеха), а потврдили и европски експерти. И.. Закон о заштити потрошача мора да се мења, односно доноси нови.

Нас наравно највише занима да ли ће се и шта променити на боље у погледу регулисања положаја организација потрошача у Србији. Јер од тога зависи како ће се у пракси остваривати основно људско право потрошача на самоорганизовање, удруживање и представљање. Без тога потрошач никако не може бити равноправан и уважаван учесник на тржишту.

Ова права потрошача су сада сасвим занемарена од стране државе и неадекватно регулисана у Закону о заштити потрошача. То што у Србији има, на десетине организација потрошача (тачан број се и нема где проверити), али без уређених критеријума за њихов рад и процедура учествовања у институцијама система, као и велики број папирнатих права потрошача која се не спроводе нису, ни потрошачима Србије, а ни европи доказ да су потрошачи заштићени и да се у пракси поштују њихова права

У Србији за заштиту права потрошача задужено је Министарство трговине и услуга. Министар Предраг Бубало истиче да ће заштита потрошача бити један од приоритета министарства и највише измену сета закона који уређују тржиште. У намери да сазнамо да ли се у оквиру тога предвиђа и боље регулисање права потрошача на самоорганизовање и побољшање положаја њихових организација, замоли смо министра Бубала да нам одговори на неколико питања.

Да ли ће у оквиру новоформираног одељења за заштиту потрошача бити утврђена адекватна процедура која ће омогућити да се чује глас потрошача и њихових организација?

У оквиру Министарства трговине и услуга формиран је Одсек за заштиту потрошача и Савет министра за заштиту потрошача, који сагласно Закону о заштити потрошача, предлажу институционалне основе и политику заштите потрошача, јача правни оквир заштите потрошача, пружа финансијску подршку пројектима организација потрошача, остварује сарадњу са другим релевантним министарствима и институцијама, сарадњу са удружењима и организацијама потрошача, средствима јавног информисања у циљу остваривања заштите права потрошача. Исто тако један од задатака је институционално јачање капацитета владиног и невладиног сектора у области заштите потрошача, формирање саветодавних центара за заштиту потрошача, који треба да повезују иницијативу грађана као потрошача и организација потрошача на одређеној територији јединица локалне самоуправе, у циљу пружања помоћи потрошачима, остваривања њихових права и подизања нивоа свести потрошача. Изменама и допунама Закона о заштити потрошача створиће се основе за формирање саветодавних центара као оквир у којем долази до интеграције и координације деловања државних органа и самосталних организација потрошача, као и да представљају основу и могућност брзог и ефикасног проширивања заштите потрошача на целој територији Републике Србије. Основни задатак је јачање поверења и разумевања и изградња партнерских односа између државних органа и организација потрошача у превазилажењу свакодневних проблема грађана као потрошача, али и тражењем заједничких путева у остваривању потпуне заштите потрошача, као и суочавању потрошача Републике Србије са изазовима које га чекају приступом ЕУ. Једна важна сврха формирања Савета је да боље укључе организације потрошача у креирање политике заштите потрошача, као и да послуша њихов глас, што је иначе општи услов ЕУ у области заштите потрошача. У интересу Републике Србије је да организације потрошача буду што ефикасније у свом деловању на територији јединица локалне самоуправе, али и међусобно повезане у свом деловању, како би на тај начин појачале свој утицај на оне који угрожавају права потрошача.

Када Министарство планира да средства организацијама потрошача расподељује јавним конкурсима по унапред утврђеним критеријумима?

Очекујемо да ће се са изменама и допунама Закона о заштити потрошача обезбедити основе за пројектно финансирање организација потрошача на бази јавног конкурса који ће Министарство трговине и услуга објавити, а који треба да садржи критеријуме и услове за сваки појединачни програм и пројекат у циљу јачања конкуренције међу организацијама потрошача. Засигурно ће то бити у 2008. години када ће Министарство бирати најквалитетнији програм и пројекат и склапати уговор са организацијом потрошача у коме ће бити наведена финансијска средства, рок извршења, начин контроле и ефекти програма и пројекта.

Да ли ће се ускоро на сајту Министарства појавити евиденција свих организација потрошача у Србији?

Када је у питању евиденција организација потрошача, ако се посматра као техничка ствар, може одмах да се стави на сајт Министарства списак регистрованих организација потрошача. Али са изменама и допунама Закона о заштити потрошача ће се обезбедити основе којима се утврђује статус организација потрошача, услови и критеријуми које морају испуњавати као специфична удружења грађана (да су независне, непрофитне и неполитичке организације потрошача), која раде искључиво у интересу потрошача, као и начин и услови финансирања организација потрошача.

Осим одговора на наша питања министар Бубало изнео је за наше читаоце и шири контекст положаја потрошача

Заштита потрошача у Републици Србији је један од приоритета у процесу комплетирања институционалног и правног амбијента модерне тржишне привреде и друштва. Интерес грађана Републике Србије као потрошача је успостављање и функционисање слободног тржишта и увођење реда на тржишту, јер само уколико као потрошачи уживају одговарајући ниво правне сигурности, они могу да доносе рационалне одлуке и у свим другим облицима свог појављивања у друштвеном и привредном животу.

Информисање потрошача је једно од основних права заштите потрошача у ЕУ, а у Републици Србији уређено је Законом о заштити потрошача, као и другим прописима (Закону о оглашавању, Закону о информисању, Закону о слободном приступу информацијама од посебног значаја), односно да је унапређење информисаности потрошача један од циљева и задатака дефинисаних у Националном програму заштите потрошача за период од 2007. до 2012. године. Стога је неопходност унапређења сарадње државних органа и организација потрошача са медијима, издавање посебног потрошачког часописа, који треба да допринесе не само бољој информисаности потрошача, већ и њиховом оспособљавању да адекватно реагују, да могу да буду информисани о производима и услугама и да могу да изврше, не само правилан избор, него и да заштите своје интересе и права на тржишту као слабија страна.

Poštovani potrošači,

U ovom broju predstavljamo vam rezultate testiranja malih kućnih aparata za kuvanje na paru. Za ovaj test odlučili smo se iz dva razloga. Verujemo da će mnogi od vas posle velikog broja prazničkih želeli da pripreme dijetalnu i zdraviju hranu. I drugo, na naše veliko iznenađenje, u prodavnicama smo našli veliki broj testiranih aparata za kuvanje na paru.

Kolege iz StiftungWarentesta testirali su i uređaje za kuvanje na paru koji se ugrađuju u kuhinjske elemente, ali njih nismo našli u našim prodavnicama, pa taj deo testa nismo ni preneli. Ako želite informacije i o ovim aparatima pišite nam na adresu aposs@sezampro.yu.

Da bi vam pomogli da donesete pravu odluku u pogledu dijetalne ishrane, koju omogućavaju i aparati za kuvanje na paru, u sklopu testa objavljujemo i mišljenje i savete specijaliste interne medicine dr Olge Jukić Neatnica.

Lela Tasić

Šta smo našli u našim prodavnicama ?

Obišli smo za vas specijalizovane prodavnice kućnih aparata, kao i velike trgovačke kuće. Pronašli smo četiri od sedam testiranih aparata; Tefal VC 4003, Clatronic DG 2844, Severin DG 2423 i Braun FS 20. U proseku cene ovih aparata su nešto više nego u Nemačkoj. Ali i u nas kao i u Nemačkoj (vidi se u tabeli) cena istog aparata varira od prodavnice do prodavnice. S tim da kod nas razlike u ceni istog aparata nisu tako velike, kao kod Nemaca. Ipak savetujemo da obidete više prodavnica, jer možete uštediti nekoliko stotina dinara. U svim prodavnicama našli smo i uputstvo za upotrebu koje je prevedeno na srpski jezik, kao i tabelu sa datim vremenom za pripremanje hrane, ali ne u istom obimu. Savetujemo da i ovo imate u vidu pri kupovini. Trgovci su bili ljubazni, ali velika većina nije nam znali reći nešto više o ovim aparatima niti pomoći pri pokušaju da razgledamo i procenimo njihovu funkcionalnost.

Naziv i tip proizvoda	1)Tefal VC 4004	2)Moulinex AMA 351	3) Braun FS 20	4)Kenwood FS 560	5)Clatronic DG 2844	6)Gastroback 42510	7)Severin DG 2423
raspon cena u evrima	64 do 80		59 do 80	82 do 100	24 do 28		34 do 40
srednja cena u evrima	77	42	73	97	25	60	39
jednakosti							
test-OCENA KVALITETA 100%	DOBRO (2,1)	DOBRO (2,2)	DOBRO (2,3)	ZADOVOLJAVAJUĆE (2,7)	ZADOVOLJAVAJUĆE (3,4)	ZADOVOLJAVAJUĆE (3,4)	ZADOVOLJAVAJUĆE (3,5)
KUVANJE NA PARU 50%	dobro (1,9)	dobro (2,2)	dobro (2,1)	dobro (2,0)	dobro (2,0)	dobro (2,1)	dobro (2,2)
krompira (oljušten,u komadima)	+	+	+	+	+	+	+
zamrznutog jela: brokule/riblji fileti/knedle	+ / + / O	+ / + / +	+ / + / ++	+ / + / +	++ / + / +	+ / + / +	+ / + / O
Meni (krompir brokule,riba)	+	+	+	+	+	O	+
vreme kuvanja	++	+	+	+	+	+	+
priprema većih količina	++	O	O	++	+	++	+
UPUTSTVO ZA UPOTREBU 10%	dobro (2,4)	dobro (2,5)	dobro (2,3)	dovoljno (3,7)	zadovoljavajuće(3,0)	zadovoljavajuće (3,0)	dovoljno (3,8)
preglednost i potpunost/predlozi za kuvanje	+ / O	+ / O	+ / +	O / □	O / O	O / O	O / □
zapažanja	Malo podataka za zamrznuta jela, kratak opis za pripremu menija, greške u receptima	Malo podataka o zamrznutoj hrani, kratak opis za pripremu menija, malo recepata	Ima podataka za zamrznuta jela, kratak opis za pripremu menija, greške u receptima	Nema podataka za zamrznuta jela, kratak opis za pripremu menija, nema recepata	Ima malo podataka za zamrznuta jela, malo za pripremu menija, nema recepata	Ima malo podataka za zamrznuta jela, malo za pripremu menija, nema recepata	Mala tabela za kuvanje, nema podataka za zamrznuta jela, nema recepata
RUKOVANJE 30%	dobro (2,5)	dobro (2,5)	zadovoljavajuće (2,7)	dobro (2,2)	zadovoljavajuće (2,8)	zadovoljavajuće (2,6)	zadovoljavajuće (2,6)
punjenje vodom i pražnjenje kndenzata	O / +	+ / +	O / □	+ / O	□ / □	O / O	O / O
punjenje i pražnjenje namirnica	+ / +	+ / O	+ / O	+ / +	+ / +	+ / O	+ / +
podešavanje i upotrba/čišćenje i otklanjanje kamenca	+ / O	O / O	+ / +	+ / O	+ / +	+ / O	O / O
POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE 5%	jako dobro(1,2)	jako dobro (1,0)	jako dobro (0,8)	jako dobro (1,4)	jako dobro (0,8)	jako dobro (1,1)	jako dobro (1,1)
pri kuvanju	+	++	++	++	++	++	+
u stanju "isključeno":u watima	++0,0	++0,0	++0,0	++0,8	++0,0	++0,9	++0,0
SIGURNOST 5%	dobro (1,9)	dobro (2,1)	zadovoljavajuće (3,0)	dobro (1,9)	dovoljno (3,9)	dovoljno (3,8)	dovoljno (3,6)
sigurnost-struja	+	+	+	+	+	+	+
vrele površine koje dodirujemo	+	+	□	+	-	-	-
IZGLED/TEHNIČKE OSOBENOSTI							
Oprma: osnovna /sa dodacima	3 /	2 /	2 /	3 /	3 /	3 /	2 / 3
jačina u watima	2000	820 -900	715 - 850	755 - 900	800	650	1000
dužina kabla u cm	95	98	96	103	80	85	164
težina osnovnog aparata u kg.	2,9 / 1,4	2,1 / 0,9	2,3 / 1,0	3,1 / 1,3	1,9 / 1,0	2,6 / 1,2	2,1 / 1,0
prostor koji je na raspolaganju (širina x dubina x visina) u cm	39x26x44	33x24x31	33x20x32	31x28x43	33x24x41	34x25x40	34x26x34
podešavanje vremena:mehanički/električno/vremenski/sat	□ / /	□ / / /	□ / / /	/□ / /	□ / / /	/□ /□ /	□ / / /
poseban rezervoar za vodu							
zapremina rezervoara u ml	1460	1620	1290	1180	1070	1060	1310
rezervoar može da se puni u toku rada	□	□		□		□	□
broj prostora za kuvanje sa otvorima	3	2	2	3	3	3	2
volumen prostora za kuvanje sa otvorima koji može da se koristi (u ml)	2400,2800,3500	1100,2500	2x2400	2600,3400,4500	1900,2500,3000	3000,3200,3300	2x3400
material posuda za kuvanje	plastika	plastika	plastika	Plastika sa sitima od čelika	plastika	plastika	plastika
broj posuda za kondenzat / volumen u ml	1/800	1/700	2/300	1/500	1/500	1/600	1/500
material posude za kondenzat	plastika	plastika	plastika	plastika	plastika	plastika	plastika
dotatna posuda za pirinač / volumen koji može da se koristi u ml	1/1200	1/1400	1/2100	1/1300	1/600	1/1200	1/1200
maksimalna količina krompira u gr	1500	2000	1800	1400	1700	1800	2000
osobnosti	Posude za kuvanje se mogu staviti jedna u drugu, rupičasto dno za vađenje ima poklopac i podmetač.	Poklopac i podmetač, posude za kuvanje se ne mogu staviti jedna u drugu.	Pregradni zidovi za posude za kuvanje, poseban uložak za ono što boji, poklopac i podmetač,prostor za kabel, posude za kuvanje se ne mogu staviti jedna u drugu.	Okrugle posude za kuvanje koje se mogu staviti jedna u drugu podesne za pranje u mašini., dno je pokretno, prostor za kabel, ima poklopac i podmetač, funkciju za održavanje toplote, 6 programa.	Posude za kuvanje se mogu staviti jedna u drugu i različite su veličine.	Posude za kuvanje se mogu razdvajati i staviti jedna u drugu ,ima funkciju za održavanje toplote, podešavanje odloženog starta 13 sati.	Dugačak kabel (164 cm), posude za kuvanje se mogu staviti jedna u drugu.
ocene za rezultate izpitivanja :	Kod jednake ocene redosled po abecedi						
++ jako dobro(0,5-1,5)							
+ dobro(1,6-2,5)							
O zadovoljavajuće(2,6-3,5)							
□ dovoljno(3,6-4,5),							
- nedovoljno(4,6-5,5).							
□-da, -ne							

Aparati za kuvanje na paru

Preuzeto iz časopisa test br.1/2007 (www.test.de) uz saglasnost izdavača Stiftung Warentest. Kopiranje nije dozvoljeno bez odobrenja APOS-a. Cene i proizvodi se odnose na tržište Nemačke.

Testirali smo sedam malih aparata za kuvanje na paru. Koštali su od 25 do 100 evra.Tri su ocenjena sa ocenom 'dobro' a četiri sa ocenom 'zadovoljavajuće'.

Aparati za kuvanje na paru veoma se retko reklamiraju, a i u prodaji se takođe ređe nalaze. 'Ljudi i ne traže te aparate. Mnogi ne znaju kako je jednostavno i zdravo kuvanje na paru', objašnjava prodavac jednog velikog lanca trgovine sa električnim aparatima. U pravu je. Kod namirnica koje se spremaju na pari ostaju vitamini, minerali i nepromenjena aroma. Kako ništa ne zagoreva, ne mora se mešati jelo u toku pripreme, tako da namirnice zadržavaju i svoj oblik. Kod kuvanja na paru nisu vam potrebne kalorične masnoće da poprave ukus namirnicama. Profesionalci to znaju odvajkada. Iako se kuvanje na pari već odavno koristi i u pripremi dijetalnih obroka i u gastronomiji, u domaćinstvu na sopstvenom šporetu ovakav našin kuvanja najčešće je samo mašta.

A ne mora da bude tako s obzirom na korist po zdravlje i činjenicu da to ne mora skupo da vas košta. Mobilni mali aparatiz kuvanje na pari bez pritiska manje su komforni i elegantni, ali su podjednako dobri za kuvanje na pari kao i veliki aparati. To pokazuju rezultati našeg testiranja. Mali aparati za zdravo kuvanje na paru možete nabaviti već za 25 evra.

Mali su idealni kao rezerva

U kuhinji za testiranje spremali smo – krompir, brokule, riblje filete, knedle i kompletan meni. Kod malih aparata potrebnu paru obezbeđuje rezervoar za vodu koji se zagreva. Tu se sakuplja i formira para i kroz otvore stiže do namirnica. Pirinač, supa i namirnice za podgrvanje stavljaju se u posudu bez otvora u posudu za paru koja ima otvore.Vreme potrebno za kuvanje na pari se podešava preko mehaničkih prekidača na okretanje ili prko tasteradigitalno(Gastroback i Kenwood). Tehnički su ovi mali aparati veoma jednostavni za upotrebu, što je dovoljno za dobijanje dobre ocene u testu. Evo i drugih njihovih prednosti. Zbog povoljne cene mogu poslužiti kao dodatni aparat idealna zamena. Posle upotrebe jednostavno se odloži u kuhinjski orman što je važno u kuhinjama sa malom radnom površinom. Nedostaci su sledeći: čišćenje je ponekad naporno zbog mnogo pojedinačnih delova, naporno je punjenje vodom, a nakon kuvanja i zongliranje sa vrelom vodom od isparavanja u posudama za kondenzaciju. Pojedini poklopci budu zaista vreli. Na ručkama aparata marke Clatronic, Gastroback i Severin izmerena je temperatura od 90 stepeni. Stoga je obavezna je zaštita prstiju. Najbolje su duge kuhinjshe rukavice jer ujedno štite šake i podlaktice od vrela pare.

Reč stručnjaka

Savremeno doba karakteriše sedanteran način života.To podrazumeva veoma malo fizičke aktivnosti u toku dana ,što povezano sa nepravilnom ishranom, kao što je brza hrana, slatkiši, kao i hrana spremna na masnoći, vodi u gojaznost. Naš narod ima poslovcu koja je apsolutno medicinski tačna „zdravlje na usta ulazi“.

Nažalost prema Nacionalnom vodiču , oko 54 % populacije u Srbiji, a 58% u Vojvodini je pregojazno i gojazno. Zabrinjavajuća činjenica je da je broj gojazne dece takođe u porastu.Gojaznost značajno povećava rizik za mnoge bolesti, čak i maligne, kao i ubrzanu aterosklerozu, zbog povećanja nivoa masnoće u krvi.

Povezanost gojaznosti, povišenog krvnog pritiska, povišenog nivoa šećera u krvi, kao i lipidskih poremećaja, naziva se metabolički sindrom. Metabolički sindrom 5 puta povećava rizik nastanka šećerne bolesti, a 4 puta rizik kardiovaskularnih bolesti. Istraživanja pokazuju da oko 20 % ukupne svetske populacije ima ovaj sindrom, a učestalost raste sa godinama života. Rano otkrivanje metaboličkog sindroma i istovremeno delovanje na sve njegove elemente, smanjuje rizik nastanka šećerne bolesti, kardiovaskularnih događaja i ateroskleroze.

Osnovna terapija jeste promena stila života, što obavezno znači, uz svakodnevnu fizičku aktivnost i DIJETU. Dijeta podrazumeva doživotno pridržavanje uputstava o izboru hrane, kao i načinu pripreme hrane. Samo na taj način postići će se trajno smanjenje i održavanje telesne mase, kao i održavanje vrednosti glikemije i lipidskog statusa u fiziološkim granicama.

Pravilna ishrana znači uzimanje puno povrća (min 400 grama dnevno bruto), najmanje 300 grama voća, korišćenje crnog hleba i proizvoda od celog zrna, smanjenje kafe, sokova (sem od sveže ceđenog voća i povrća), izbegavanje slatkiša i naravno izbegavanje suhmesnatih proizvoda u korist nemasnih mesa kao što je riba, meso peradi (bez kože), posna junetina i konjsko meso.

Sem izbora hrane, od najvećeg značaja je NAČIN pripremanja hrane, a to je BEZ PRŽENJA. Hrana se može spremati u vodi i na vodi (kuvano ili dinstano meso ili povrće), na pari, u foliji, a masnoća se dodaje samo kao preliv. Preporučuje se maslinovo ulje zbog bogatstva u mononezasićenim masnim kiselinama koje povoljno utiču na lipidski status.

U odnosu na napred navedeno, priprema hrane na pari je izuzetno dobar način pripreme hrane. Na ovaj način se hrana sprema bez masnoća, a čuvaju vitamini i minerali koji se nalaze u njoj. Ovako spremljena hrana je i lakše svarljiva, očuvanog prirodnog ukusa i izgleda. Na pari je naročito pogodna priprema povrća, koje se inače nedovoljno unosi u našoj ishrani. Hrana pripremljena na pari je dobar izbor kako za one koji žele da regulišu telesnu masu i masnoće u krvi, tako i za one koji su zdravi i vitki, ali žele takvi i da ostanu.

Dr.Olgica Jukić Neatnica
Specijalista interne medicine
Načelnik specijalističke službe Doma zdravlja 'Novi Sad'

Testirani aparati za kuvanje na paru

1) **Tefal**, cena 77 evra
ocena DOBRO (2,1)

Najbolji mali aparat u testu, posebno pogodan za porodicu. Brz je ukoliko pritisnete Vitamin-Taster i pripremanje velikih porcija nije problem. Jednostavan je za upotrebu, ima pokretne posude za kondenzaciju a voda se može i spolja dopuniti.

2) **Moulinex**, cena, 42 evra
ocena DOBRO (2,2)

Najjeftiniji aparat, a dobro ocenjen. Pogodniji je za manje domaćinstvo. Ima samo dve posude za kuvanje na paru (ne mogu se staviti jedna u drugu prilikom odlaganja). Dobro kuvanje na pari, ali veći komadi se nejednako kuvaju. Voda se u toku kuvanja može dodavati.

3) **Braun**, cena 73 evra
ocena DOBRO (2,3)

Prikladan je za manja domaćinstva. Ima najbolje uputstvo za upotrebu i troši veoma malo struje. Dobro kuva na paru, ima male posude za sakupljanje kapljica pare nezgodne za pomeranje i pražnjenje. Ručka za poklopac se veoma zagreva.

4) **Kenwood**, cena, 97 evra
ocena, ZADOVOLJ. (2,7)

Skup aparat, dobro opremljen (vremenski programi, funkcije za održavanje toplote, displej). Podesan za domaćinstvo sa više ukućana. Ima tri velike okrugle posude koje se mogu koristiti samo u kompletu. Dobro kuva na paru, uputstvo za upotrebu je nepotpuno i nema recepta.

5) **Clatronic**, cena 25 evra
ocena ZADOVOLJ.(3,4)

Najjeftiniji aparat u testu, malo klimav, ima tri posude za pripremu, podesan je za veća domaćinstva. Dobro kuva na paru, zamrznuto povrće još i najbolje. Posude za sakupljanje kapljica su nezgodne za nošenje i pražnjenje, a ručke na poklopcima se veoma zagrevaju.

6) **Gasroback**, cena 60 evra
ocena ZADOVOLJ.(3,4)

Dobro opremljen, sa tri posude za pripremu hrane, podesan za domaćinstvo sa više osoba. Dobro kuva na paru i velike komade a menii nešto slabije. Nezgodno je pražnjenje posuda za sakupljanje kapljica, a ručke za poklopce postaju vrele.

7) **Severin**, cena, 39 evra
ocena, ZADOVOLJ. (3,5)

Jednostava aparat sa dve posude za kuvanje na paru, podesan za manje domaćinstvo. Dobro kuva, ali se vreme dato na tabelama ponekad mora korigovati. Uputstvo za upotrebu je nepotpuno, bez recepta Ručke poklopaca postaju veoma vrele.

test NAŠ SAVET

U testu su tri mala aparata ocenjena ocenom 'dobro'. To su Tefal VC 4004 (77 evra), Moulinex AMA 351 (42 evra) i Braun FS 20 (73 evra). Najviše prostora za pripremu namirnica ima aparat-Tefal.

SAVETI

VREME KUVANJA - U testiranim aparatima duže se kuva hrana u poređenju sa posudama u kojima se kuva na paru pod pritiskom. U početku se orijentišite po uputstvima za upotrebu koja se isporučuju sa aparatom. Bolje je dodatno podesiti vreme i dokuvati nego raskuvate krompir.

EKSPERIMENTISANJE - Počnite sa jednostavnim pripremanjem. Tako ćete najbolje upoznati aparat i savladati tehniku kuvanja na pari. Nemojte da vas neuspeh pokoleba. Ponuđači često daju nepotpuna uputstva za kuvanje. Isplati se isprobati. U ovim aparatima možete osim kuvanja možete hranu: odmrzavati, ugejati i blanširati. Ne zaboravite da aparat morate redovno čistiti od kamenca.

Kako naći nadležnu inspekciju

Ministarstvo finansija, www.mfin.sr.gov.yu, Beograd, Kneza Miloša 20
tel: 011/ 3614-007; 3614-214
e-mail - informacije@mfin.sr.gov.yu
SEKTOR ZA BUDŽETSKU INSPEKCIJU I REVIZIJU-011/3618648

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, www.minpolj.sr.gov.yu
Beograd, Nemanjina 22
tel: 011/ 3065-038; 3065-039
e-mail- office@minpolj.sr.gov.yu
SEKTOR ZA INSPEKCIJSKI NADZOR---011/ 311 67 67

UPRAVA ZA VETERINU ----011/ 2602 320
ODELJENJE VETERINARSKJE INSPEKCIJE ---011/2605630
UPRAVA ZA ŠUME -ODELJENJE ŠUMARSKE I LOVNE INPEKCIJE U Beogradu ---011/3117 566
UPRAVA ZA ZAŠTITU BILJA-FITOSANITARNA INSPEKCIJA y Beogradu 011/ 21 20 462
REPUBLIČKA DIREKCIJA ZA VODE-ODELJENJE VODOPRIVREDNE INSPEKCIJE U BG --011/201 33 56

Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, www.merr.sr.gov.yu, Beograd, Bulevar kralja Aleksandra 16,
tel: 3347-231; faks: 3346-770
TURISTIČKA INSPEKCIJA-011/3139686

Ministarstvo trgovine i usluga, www.mtu.sr.gov.yu, Beograd, Nemanjina 22-26
tel: 011/3618-852; 3613-404,
e-mail - kabinet@mtu.sr.gov.yu
TRŽIŠNA INSPEKCIJA---011/ 361 4334

Ministarstvo rada i socijalne politike, www.minrzs.sr.gov.yu, Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 2,
tel: 011/ 3112-916; 3113-432,
e-mail kabinet@minrzs.sr.gov.yu
INSPEKCIJA RADA---011/3293025

Ministarstvo zaštite životne sredine, www.ekoserb.sr.gov.yu, Beograd, Omladinskih brigada 1, SIV 3,
tel: 011/ 3131-357; 3131-359
SEKTOR ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE-011/ 2157539

Ministarstvo zdravlja, www.zdravlje.sr.gov.yu, Beograd, Nemanjina 22-26 ,
tel: 011/3616-251
e-mail- kabinet.zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu
SANITARNA INSPEKCIJA---011/313 0886
ZDRAVSTVENA INSPEKCIJA---011/ 275 2446

Ministarstvo za infrastrukturu ,Beograd, Nemanjina 22-26,
tel: 011/3616-431
GRAĐEVINSKA INSPEKCIJA---011/ 3081 567
URBANISTIČKA INSPEKCIJA ---011/334 53 65
INSPEKCIJA ZA DRUMSKI SAOBRAČAJ---011/311 75 45

Ministarstvo prosvete, www.mps.sr.gov.yu, Beograd, Nemanjina 22-26 ,
tel: 011/ 3616-489, webmaster@mps.sr.gov.yu
SEKTOR ZA INSPEKCIJSKE I NADZORNE POSLOVE---011/3616-600